

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 289/2024
27.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Гордане Којић, Александра Степановића и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Врховног суда Весном Зарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљене АА и др., због кривичног дела из члана 98. став 2. у вези става 1. Закона о тајности података, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљене АА – адвоката Милана Мартиновића и браниоца окривљене ББ – адвоката Марсела Гогића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Шапцу К 81/2021 од 24.03.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 589/23 од 07.12.2023. године, у седници већа одржаној дана 27.03.2024. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости браниоца окривљене АА – адвоката Милана Мартиновића и браниоца окривљене ББ – адвоката Марсела Гогића поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Шапцу К 81/2021 од 24.03.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 589/23 од 07.12.2023. године у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев браниоца окривљене АА **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Шапцу К 81/2021 од 24.03.2023. године окривљене АА и ББ оглашене су кривим због извршења по једног кривичног дела из члана 98. став 2. у вези става 1. Закона о тајности података, па су им изречене условне осуде којима им је утврђена казна затвора у трајању од по шест месеци и истовремено одређено да се ове казне неће извршити уколико окривљене, понаособ, у роковима од две године од дана правноснажности пресуде не учине ново кривично дело. Окривљене су обавезане на плаћање трошкова кривичног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 589/23 од 07.12.2023. године одбијене су као неосноване жалбе јавног тужиоца ВЈТ у Шапцу, бранилаца окривљених и окривљене ББ, па је пресуда Вишег суда у Шапцу К 81/2021 од 24.03.2023. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости су поднели:

- бранилац окривљене АА – адвокат Милан Мартиновић, због повреда закона из члана 485. став 1. тачка 1) и 2) ЗКП, али из образложења захтева произилази да захтев подноси због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 440. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји као основан поднети захтев, укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање или их преиначи и окривљену ослободи од оптужбе;

- бранилац окривљене ББ – адвокат Марсел Гоговић, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји као основан поднети захтев, преиначи побијане пресуде и окривљену ослободи од оптужбе или их укине и предмет врати на поновно одлучивање.

Врховни суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП без обавештења Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је, након оцене навода изнетих у захтевима бранилаца окривљених, нашао:

Захтеви за заштиту законитости су неосновани у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док је захтев браниоца окривљене АА у преосталом делу недозвољен.

Бранилац окривљене АА – адвокат Милан Мартиновић у образложењу поднетог захтева указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, наводећи да у радњама окривљене нема противправности као конститутивног елемента бића кривичног дела за које је правноснажно осуђена. Наиме, да би се остварило биће кривичног дела из члана 98. став 2. у вези става 1. Закона о тајности података, неопходно је да су непозваном лицу саопштени, предати или учињени доступним подаци или документа, односно да су за то лице исти подаци или документи прибављани, а да они представљају податке са степеном тајности „строго поверљиво“. Радња којом се остварује биће кривичног дела поводом којег се води поступак треба да је усмерена на циљ да се на неовлашћени начин прибаве подаци који би се злоупотребили, а како би се осујетила успешност спровођења посебне доказне радње, што у конкретном није случај.

Бранилац окривљене ББ – адвокат Марсел Гоговић у поднетом захтеву истиче повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП и указује да дело за које је окривљена оглашена кривом није кривично дело из разлога што у радњама окривљене нема противправности. Такође, за постојање кривичног дела из члана 98. Закона о тајности података је потребно да је наступила штета, а радњама окривљених није остварена тражена последица која се састоји у нарушавању интереса Републике Србије.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани.

Чланом 98. став 1. Закона о тајности података је прописано да кривично дело врши онај ко неовлашћено непозваном лицу саопшти, преда или учини доступним податке или документа који су му поверени или до којих је на други начин дошао или прибавља податке или документа, а који представљају тајне податке са ознаком тајности „ИНТЕРНО“ или „ПОВЕРЉИВО“, одређене према овом закону. Ставом другим истог члана је прописан тежи облик, ако је дело из става 1. овог члана учињено у односу на податке означене, у складу са овим законом, степеном тајности „СТРОГО ПОВЕРЉИВО“.

Из чињеничног описа кривичног дела утврђеног у изреци правоснажне пресуде произилази да су окривљене АА и ББ, „...“, у току радног времена Вишег суда у „...“ окривљена ББ неовлашћено саопштила податке и учинила доступним документа која су јој поверена, а који подаци и документа сходно одредбама члана 8. став 2. тачка 1) у вези става 1. у вези члана 14. став 1. тачка 2) Закона о тајности података представљају тајне податке означене степеном тајности „СТРОГО ПОВЕРЉИВО“, док је окривљена АА неовлашћено прибавила исте тајне податке, на тај начин „...“ окривљена ББ „...“ приступила у канцеларију судије..., где је присутној записничарки..., окривљеној АА, као непозваном лицу, рекла..., држећи у руци Наредбу о проширењу посебне доказне радње тајног надзора комуникације број „...“, у односу на ВВ, коју је непосредно пре откуцала као записничарка судије за претходни поступак..., и приступила у просторије дактило – бироа истог суда, где је непозваном лицу „...“, ГГ, саопштила да је куцала предметну Наредбу која се односила на ВВ, „...“ да би потом окривљена АА приступила у просторије дактило – бироа и од окривљене ББ затражила да јој омогући увид у предметну Наредбу „...“, што је окривљена ББ и урадила, учинивши јој доступним садржину предметне наредбе, на који начин је из исте окривљена АА прибавила тајне податке означене степеном тајности „СТРОГО ПОВЕРЉИВО“, при чему су обе окривљене биле способне да схвате значај свога дела и да управљају својим поступцима, свесне својих дела чија су извршења хтеле и свесне да су њихова дела забрањена. „

По налажењу Врховног суда, у описаним радњама окривљених стичу се сва битна законска субјективна и објективна обележја по једног кривичног дела из члана 98. став 2. у вези става 1. Закона о тајности података, за које су окривљене оглашене кривим и осуђене правоснажном пресудом. Наиме, у изреци правоснажне пресуде је јасно описана противправност обзиром да је окривљена АА неовлашћено прибавила податке означене степеном тајности „строго поверљиво“, а окривљена ББ неовлашћено саопштила и учинила доступним податке означене степеном тајности „строго поверљиво“, а за постојање наведеног кривичног дела није неопходно да су подаци или документа означени степеном тајности учињени доступним баш лицу на које се тај податак односи, већ да су неовлашћено непозваном лицу саопштена, предата или учињена доступним или да су прибављени подаци или документа који представљају тајне податке са ознаком тајности.

Стога се, по налажењу овога суда, као неосновани оцењују наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених којима се указује да је правоснажном пресудом на штету окривљеног учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА у преосталом делу је недозвољен.

Наиме, бранилац окривљене у преосталом делу захтева наводи да је окривљена дуги низ година, са готово свим руководиоцима суда, била задужена као записничар за рефераду „строго поверљиво“ и да би учествовала у изради и спорне наредбе да није била ангажована на другом послу, па је нетачна тврдња суда да окривљена пре критичног дана није предузимала послове уписничара „строго поверљиво“ и да јој је то овлашћење дато од стране в.ф. председнице Вишег суда у ..., а који наводи браниоца окривљене би по оцени суда представљали повреду одредбе члана 440. ЗКП, а која повреда одредаба ЗКП не представља законски разлог због којег је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеној и њеном браниоцу због повреде закона, па је Врховни суд, у овом делу, захтев браниоца окривљене АА оценио недозвољеним.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда закона на коју се неосновано указује захтевима за заштиту законитости браниоца окривљене АА – адвоката Милана Мартиновића и браниоца окривљене ББ – адвоката Марсела Гогића, Врховни суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, захтеве у односу на повреду наведену у изреци пресуде одбио као неосноване, док је захтев браниоца окривљене АА – адвоката Милана Мартиновића, у преосталом делу одбацио, на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП.

Записничар-саветник
Весна Зарић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа-судија
Милена Рашић,с.р.